

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Marie Součkové v právní věci žalobce: **V. K.,** zastoupeného JUDr. Zuzanou Artnerovou, advokátkou se sídlem Praha 1, Vodičkova 17, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra,** se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 28. 8. 2003 č. j. 9 Az 102/2003 - 24,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovené zástupkyni žalobce advokátce JUDr. Zuzaně Artnerové **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 1075 Kč. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 1 měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 28. 8. 2003 č. j. 9 Az 102/2003 - 24 zamítl žalobu podanou žalobcem (dále i „stěžovatel“) proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 11. 2002 č.j. OAM-1656/VL-14-K03-2001, kterým nebyl žalobci udělen azyl dle ustanovení § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění platném v době rozhodování ve věci (dále jen „zákon o azylu“), a zároveň bylo rozhodnuto, že se na žalobce nevztahuje překážka vycestování ve smyslu ustanovení § 91 téhož zákona.

V odůvodnění rozsudku Městský soud v Praze shrnul skutková a právní zjištění ve věci a mimo jiné uvedl, že žalovaný správní orgán při svém rozhodování vycházel ze spolehlivě zjištěného skutkového stavu věci a na jeho základě vyvodil správné právní závěry, s nimž se soud ztotožnil. Dle soudu je z obsahu spisového materiálu patrno, že žalobce v návrhu na zahájení řízení o udělení azylu a poté i v pohovoru uvedl zcela jednoznačně jako důvody žádosti o azyl pronásledování kriminálního charakteru, když měl strach z neznámých osob. Žalobce v průběhu správního řízení neuvedl další konkrétní okolnosti, které by měly být zjišťovány, nenavrhl žádné důkazy na podporu svých tvrzení, skutečnosti, které uvedl, tj. zejména strach, že problémy s neznámými osobami, které požadovaly peníze budou pokračovat, nelze podřadit pod podmínky, za kterých lze udělit azyl dle ustanovení § 12 zákona o azylu. Soud také konstatoval, že v daném případě žalovaný posuzoval osobní situaci žalobce a poměry v zemi jeho původu, z nichž je zřejmé, že neodůvodňují udělení azylu z humanitárních důvodů. Žalovaný postupoval v souladu se zákonem také, když v případě žalobce neshledal existenci překážek vycestování, neboť z informací o zemi původu a ani z údajů uváděných žalobcem nelze učinit závěr, že by žalobce náležel k osobám ohroženým skutečnostmi zakládajícími překážky vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. Soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná, proto ji zamítl dle ustanovení § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, v platném znění (dále jen „s. ř. s.“).

Proti citovanému rozsudku Městského soudu v Praze podal stěžovatel včas kasační stížnost z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. Stěžovatel tvrdí, že byl zkrácen na svých právech tím, že žalovaný nesprávně vycházel z materiálů, které jsou posouzení jeho případu přinejmenším problematické, a to ze Zprávy Ministerstva zahraničí Spojených států o stavu dodržování lidských práv na Ukrajině za rok 2000 a z aktuálních informací ohledně situace na Ukrajině obsažených v databázi České tiskové kanceláře. Stěžovatel uvádí, že žalovaný provedl nedostatečné dokazování, nezjistil spolehlivě skutkový stav věci a nedal mu příležitost, aby mohl svá práva a zájmy účinně hájit. Dále stěžovatel namítá, že žalovaný i Městský soud v Praze se nezabývaly jeho věcí svědomitě a odpovědně, zejména neposuzovaly pečlivě splnění podmínek pro udělení mu azylu dle ustanovení § 12 či § 14 zákona o azylu. Žalovaný nedostatečně odůvodnil neudělení humanitárního azylu stěžovateli a soud tuto chybu nenapravil, totéž platí o hodnocení žalovaného ohledně neexistence překážek vycestování dle ustanovení § 91 zákona o azylu. Stěžovatel také konstatuje, že dle ustanovení § 51 odst. 1 s. ř. s. sice může soud rozhodnout ve věci samé bez jednání, ale není to jeho povinnost, proto má stěžovatel za to, že ve věcech azylu by mělo být zásadou, že i když účastník řízení ve dvoutýdenní lhůtě nevyjádří nesouhlas s projednáním věci bez jednání, má soud jednání nařídit. Postupem Městského soudu v Praze, který jednání ve věci nenařídil, byla stěžovateli dle jeho názoru odňata možnost vyjádřit se k věci, čímž se cítí být zkrácen zejména na svém právu na spravedlivý proces. Podle názoru stěžovatele nepostačuje, že soud vycházel pouze z úkonů provedených žalovaným v rámci správního řízení o udělení azylu, neboť měl nařídit ústní jednání a dosavadní řízení doplnit. Stěžovatel navrhuje napadený rozsudek Městského soudu v Praze zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení, zároveň navrhuje přiznat kasační stížnosti odkladný účinek.

Žalovaný ve svém vyjádření popírá oprávněnost kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí ve věci azylu ve všech částech výroku, tak i rozsudek soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy. I pro řízení o kasační stížnosti žalovaný odkazuje na správní spis, zejména na vlastní podání a výpovědi, které stěžovatel učinil během správního řízení, a na vydané rozhodnutí. Žalovaný považuje informace, které při svém

rozhodování použil, za dostatečné k objektivnímu posouzení situace stěžovatele, a přiklání se k rozhodnutí soudu, neboť stěžovatel nesplňuje podmínky stanovené v § 12 a § 13 zákona o azylu ani u něj nebyly shledány důvody zvláštního zřetele hodné dle § 14 téhož zákona. Žalovaný navrhuje zamítnutí kasační stížnosti a nepřiznání odkladného účinku.

Z předloženého soudního a správního spisu vyplynulo zejména následující.

Stěžovatel podal návrh na zahájení řízení o udělení azylu dne 27. 2. 2001, v němž uvedl, že vlast opustil dne 27. 1. 2001, že není a nikdy nebyl členem žádné politické strany, ani jiné organizace, že na Ukrajině měl problémy s kriminálními strukturami, které ho nenechaly v klidu pracovat, vymáhaly na něm peníze. Stěžovatel se obrátil na policii, ale neměl důkazy, proto z vlasti odešel. Česká republika pro něj byla pro cílovým státem, chtěl zde pracovat a studovat. V pohovoru k žádosti o udělení azylu dne 16. 7. 2002 stěžovatel popsal cestu z Ukrajiny do České republiky a podrobněji vylíčil, jak ve vlasti podnikal, přičemž začal mít potíže s neznámými lidmi, kteří po něm požadovali finanční prostředky a vyhrožovali mu. Stěžovatel dále uvedl, že se obrátil na místní policejní správu, na jiné státní orgány se neobrátil, měl za to, že se situace vyřeší nějak sama. V případě návratu do vlasti se stěžovatel obával, že by se problémy s neznámými osobami opakovaly. Na otázku, proč nepožádal o azyl ihned po příjezdu do České republiky, stěžovatel odpověděl, že mu ještě platilo vízum, přemýšlel o možnostech, když mu končila platnost víza, tak si podal žádost o azyl, jelikož jiná možnost nebyla. V závěru pohovoru byl stěžovatel informován o zprávách, které měl žalovaný k posouzení uváděných skutečností k dispozici (přehledně vyjmenovány na straně čtvrté protokolu o pohovoru), byla mu dána možnost seznámit se s jejich obsahem a vyjádřit se k nim či ke způsobu jejich získání, případně navrhnout jejich doplnění, čehož stěžovatel nevyužil.

Nejvyšší správní soud přezkoumal v rozsahu a v mezích kasační stížnosti napadený rozsudek Městského soudu v Praze a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Stěžovatel v kasační stížnosti namítá důvod dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné posouzení právní otázky spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je vybrána nesprávná právní norma, popř. je sice vybrána správná právní norma, ale je nesprávně vyložena nebo aplikována. Stěžovatel rovněž uplatňuje důvod dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., tedy vadu řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu, soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit.

Právní otázkou, kterou se soud v předcházejícím řízení zejména zabýval, byla otázka, zda důvody, pro které stěžovatel požádal o udělení azylu, a to problémy, které měl ve vlasti při svém podnikání se soukromými osobami, které od něj požadovaly poskytování finančních prostředků a vyhrožovaly mu, a snaha legalizovat si další pobyt na území České republiky po skončení platnosti víza, mohou být důvody pro udělení azylu dle ustanovení § 12 zákona o azylu. Dle citovaného ustanovení § 12 zákona o azylu se azyl udělí cizinci, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je buď pronásledován za uplatňování politických práv a svobod a nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství,

národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště. Jak je zřejmé z odůvodnění rozhodnutí žalovaného a z odůvodnění napadeného rozsudku, žalovaný i soud se všemi těmito skutečnostmi řádně zabývaly a dospěly ke správnému závěru, že stěžovatelem uváděné důvody nelze podřadit pod důvody pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu.

Co se týče možnosti udělit stěžovateli azyl dle ustanovení § 14 zákona o azylu, žalovaný se touto možností řádně zabýval, přičemž podmínky pro jeho udělení v zákonem stanovených mezích správního uvážení nenalezl. Ke stejnému právnímu závěru ve věci dospěl také Městský soud v Praze. Nejvyšší správní soud se s přijatými závěry ztotožňuje, neboť stěžovatelem nebyly v průběhu správního řízení a koneckonců ani přezkumného řízení soudního předestřeny žádné skutečnosti, jež by mohly být považovány za hodné zvláštního zřetele. V souladu se svou ustálenou judikaturou Nejvyšší správní soud navíc připomíná, že na udělení azylu dle ustanovení § 14 zákona o azylu není právní nárok, a že samotné správní rozhodnutí týkající se humanitárního azylu podléhá přezkumu soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z týchž skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry. V daném případě se stěžovatel v rámci řízení o udělení azylu poskytnutí azylu dle § 14 zákona o azylu nedomáhal a žalovaný tak tuto možnost vážil jen z obecného hlediska, výsledek posouzení pak sice stručně, ale dostačujícím způsobem vyjádřil v odůvodnění svého rozhodnutí.

Ohledně stěžovatelova nesouhlasu s hodnocením existence překážek vycestování žalovaným, tedy s nevztažením překážek vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu na jeho osobu, Nejvyšší správní soud uvádí, že po prostudování spisového materiálu ve věci neshledal nic, co by svědčilo tomu, že v případě stěžovatele překážky vycestování existují. V rámci celého správního řízení o udělení azylu stěžovatel neuváděl, že by ve státě původu byl ohrožen z důvodu své rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro politické přesvědčení, nebo měl problémy se státními orgány či institucemi, státní orgány mu nebránily vycestovat ze země, v případě návratu na Ukrajinu se jednání státní moci neobával. Ostatně s otázkou existence překážek vycestování dle ustanovení § 91 zákona o azylu v případě stěžovatele se dostatečným způsobem vypořádal již žalovaný ve svém rozhodnutí a poté Městský soud v Praze v napadeném rozsudku, Nejvyšší správní soud nemá k jejich odůvodnění žádné výhrady.

Nejvyšší správní soud dále konstatuje, že v předmětném správním řízení o udělení azylu nebyly nalezeny stěžovatelem namítané vady spočívající v nedostatečném dokazování, nespolehlivě zjištěném stavu věci a nedání příležitosti stěžovateli se vyjádřit. Žalovaný ve věci provedl řádné dokazování, pro rozhodnutí si opatřil dostatek podkladů, přičemž vycházel především právě z tvrzení stěžovatele. Z předloženého správního spisu je evidentní, že stěžovateli byl dán dostatečný prostor k vyjádření, při podání návrhu na zahájení řízení o udělení azylu dne 27. 2. 2001 měl stěžovatel možnost rozvést důvody, pro které žádá o udělení azylu v České republice, a jiné důležité okolnosti, které mohou osvědčit důvody k podání návrhu na zahájení řízení o udělení azylu. Dne 16. 7. 2002 byl se stěžovatelem veden pohovor k žádosti o udělení azylu a protokol o tomto pohovoru stvrdil stěžovatel svým podpisem s tím, že byl seznámen s obsahem protokolu, souhlasí s ním a nežádá doplnění. K objektivnímu posouzení věci žalovaný použil také informace obsažené ve zprávách

o situaci Ukrajině, které jsou přehledně vyjmenovány na straně čtvrté protokolu o pohovoru. Na základě opatřených podkladů žalovaný zjistil přesně a úplně skutkový stav věci, který rozebral v kontextu platné právní úpravy a dospěl k závěrům uvedeným v rozhodnutí. Městský soud v Praze tak postupoval zcela správně, když rozhodnutí žalovaného pro vady řízení nezrušil.

Nejvyšší správní soud je v řízení o kasační stížnosti vázán ustanovením § 109 odst. 4 s. ř. s., podle něhož nepřihlíží ke skutečnostem, které stěžovatel uplatnil poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí. Takovými novými skutečnostmi jsou námitky stěžovatele v kasační stížnosti směřující vůči Zprávě Ministerstva zahraničí Spojených států o stavu dodržování lidských práv na Ukrajině za rok 2000 a vůči informacím ohledně situace na Ukrajině České tiskové kanceláře. Jelikož citované skutečnosti nebyly stěžovatelem uplatněny v rámci správního řízení o udělení azylu u žalovaného (přitom stěžovateli byla na závěr pohovoru k žádosti o udělení azylu žalovaným dána možnost seznámit se s obsahem shromážděných zpráv o situaci na Ukrajině a vyjádřit se k nim či ke způsobu jejich získání, případně navrhnout jejich doplnění, což stěžovatel odmítl) ani v řízení o žalobě u Městského soudu v Praze, ale teprve po vydání napadeného rozsudku v kasační stížnosti, nemůže se jimi Nejvyšší správní soud zabývat.

Podle ustanovení § 51 odst. 1 s. ř. s. může soud rozhodnout o věci samé bez jednání, jestliže to účastníci shodně navrhli nebo s tím souhlasí. Má se za to, že souhlas je udělen také tehdy, nevyjádří-li účastník do dvou týdnů od doručení výzvy předsedy senátu svůj nesouhlas s takovým projednáním věci; o tom musí být ve výzvě poučen. Citované ustanovení se bezvýhradně vztahuje i na řízení o žalobách proti rozhodnutím správních orgánů ve věci azylu. Z předloženého soudního spisu plyne, že výzva Městského soudu v Praze s poučením ve smyslu § 51 odst. 1 s. ř. s. byla stěžovateli doručena dne 25. 3. 2003, přičemž na výzvu žádným způsobem nereagoval. Protože stěžovatel udělil soudu souhlas s rozhodnutím o věci samé bez jednání, nebylo povinností soudu jednání nařídit a stěžovatel tímto postupem nemohl být nikterak zkrácen na svých právech. Stěžovateli nebyla soudem odňata možnost se ve věci ústně vyjádřit, naopak on sám této možnosti nevyužil.

Vzhledem ke shora uvedenému Nejvyšší správní soud neshledal důvody podané kasační stížnosti dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a písm. b) s. ř. s. oprávněnými a kasační stížnost zamítl jako nedůvodnou dle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s.

S přihlédnutím k ustanovení § 78b odst. 1 zákona o azylu, podle něhož se cizinci, který předloží doklad o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku, udělí na žádost vízum za účelem strpění pobytu, nerozhodoval Nejvyšší správní soud samostatně o žádosti o přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti.

Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaný správní orgán měl ve věci úspěch, nevznikly mu však náklady řízení o kasační stížnosti přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti. Soud mu proto právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

Městský soud v Praze stěžovateli k jeho žádosti ustanovil zástupcem advokáta pro řízení o kasační stížnosti, náklady řízení v tomto případě hradí stát. Náklady spočívají

v odměně za jeden úkon právní služby v částce 1000 Kč [§ 7, § 9 odst. 3 písm. f) a § 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 177/1996 Sb.] a v náhradě hotových výdajů v částce 75 Kč (§ 13 odst. 3 téže vyhlášky), celkem 1075 Kč. Tato částka bude zaplacena z účtu Nejvyššího správního soudu k rukám ustanovené zástupkyně JUDr. Zuzany Artnerové do 1 měsíce od právní moci rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. května 2006

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu